

ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ФАКТОРІВ НА СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розглядається вплив культурних факторів на політичні конфлікти у світі. Аналізується роль релігії, мови та інших чинників у формуванні напружених відносин між державами, ілюструючи це на сучасних прикладах.

Ключові слова: культурні фактори, політичні конфлікти, ідентичність, національна свідомість, глобалізація, етнічні групи.

Abstract

This research paper examines the influence of cultural factors on political conflicts in the world. The role of religion, language and other factors in the formation of tense relations between states is analyzed, illustrating it with modern examples.

Keywords: cultural factors, political conflicts, identity, national consciousness, globalization, ethnic groups.

Вступ

Культура народів є складним і багатогранним феноменом, який включає в себе такі компоненти, як релігія, загальні цінності, норми поведінки, мову, мистецтво, музику, традиції та звичаї. Це все визначає спосіб життя людей та їхній світогляд.

Культурні фактори відіграють важливу роль у сучасних політичних конфліктах. Вони можуть бути головною причиною непорозуміння між державами, та в найгірших випадках ускладнювати їх розв'язання і навіть призводити до застосування зброї. Вивчення впливу культурних факторів на конфлікти є важливим та актуальним питанням, оскільки це допомагає розкрити їхні корені та сутність, розуміти, як різні культурні аспекти формують ставлення та поведінку різних груп населення. Розуміння впливу культурних факторів відкриває можливості для побудови стабільних та гармонійних відносин як на національному, так і на міжнародному рівні.

Мета роботи – з'ясування впливу культурних факторів на політичні конфлікти у світі.

Результати дослідження

Політичний конфлікт є різновидом соціального конфлікту, який характеризується зіткненням протилежних цілей і прагнень, що стикаються з приводу влади, владних відносин у політичному середовищі й стосуються інтересів великих груп людей [2, с.13].

У політичному конфлікті ключовою точкою є здобуття та утримання влади, а також контроль над ресурсами та прийняття рішень, що впливають на суспільство. Спроби розв'язання конфліктних ситуацій можуть здійснюватися через переговори, мирні угоди, або, навпаки, призводити до загострення конфлікту через непорозуміння чи незгоду сторін. Вони можуть мати значний вплив на стабільність суспільства, економічний розвиток та загальний клімат в країні.

Це все може призвести до загострення і навіть до збройного розв'язання питань, особливо тоді, коли розбіжності в інтересах та поглядах важко вирішити шляхом мирних переговорів. Напруженість між різними групами може досягти такого рівня, коли стає неможливим досягнення консенсусу або знаходження компромісу. Збройне розв'язання проблем може призвести до великої кількості жертв серед цивільного населення, порушень прав людини, руйнування інфраструктури, економічного занепаду та інших негативних наслідків.

Міжнародна спільнота зазвичай спрямовує зусилля на розв'язання конфліктів шляхом дипломатії, миротворчих місій, санкцій та інших інструментів. Однак, навіть за участю міжнародних посередників, розв'язання проблем може бути довготривалим та складним процесом [1, с.50].

Аналіз політичних конфліктів, які мали місце в різні періоди історії, особливо в останній час, створює враження, що суб'єкти політичних конфліктів віддають перевагу методам збройної боротьби в більшості випадків для своїх цілей та інтересів [3, с.72].

Наочним прикладом є досить складний та заплутаний конфлікт між Ізраїлем та Палестиною. Релігійні й етнічні відмінності стали основою для вироблення унікальних культурних та ідентичних характеристик обох сторін. Наприклад, Ізраїль ідентифікує себе як державу, засновану на єврейській культурі, тоді як палестинці прагнуть зберегти свою арабську ідентичність та відновити

територіальні права.

Конфлікт між Китаєм та Тайванем має теж досить довгу історію. У нього є політичні та економічні причини, але він також пов'язаний з культурними відмінностями між Китаєм і Тайванем, хоча в обох країнах проживають китайці, проте з різним баченням політики та й у цілому життя. Китай розглядає Тайвань як сепаратистську провінцію, яка згодом знову опиниться під його контролем. Проте Тайвань вважає себе незалежною країною зі своєю конституцією та демократично обраними лідерами. Ці всі фактори ускладнюють розв'язання суперечливих питань та можуть призвести до загострення у найближчому майбутньому.

Конфлікт між Росією та Україною також можна аналізувати з погляду культурних факторів, які впливають на політичні відносини двох країн. Культурні відмінності, історичні переживання та національна ідентичність відіграють важливу роль у формуванні конфлікту.

Україна після отримання незалежності у 1991 р. стала шукати свій шлях розвитку та утверджувати власну ідентичність, що часто суперечить агресивній та імперській політиці Росії, яка намагається знищити національну свідомість сусідніх народів, захопити території та привести до влади вигідних для себе людей. Окрім того, історичні події, такі як Голодомор та Друга світова війна, також впливають на сприйняття подій і розбіжність у поглядах.

У сучасному світі також можна виокремити випадки, коли культурні відмінності викликають напруженість у відносинах. Наприклад, в Африці етнічні групи, маючи відмінні особливості, часто конфліктують через боротьбу за владу та ресурси.

Ще одним цікавим аспектом є вплив глобалізації. Зі зростанням взаємозалежності країн та зміною способів комунікації, культурні елементи легше поширюються, але це також може викликати опір та протистояння з боку тих, хто турбується про збереження своєї унікальної спадщини.

Висновки

При вивченні природи та основних рис міжнародних збройних конфліктів, які становлять серйозну глобальну проблему, стає очевидним, що держави, дбаючи про свої інтереси, вдаються до застосування більш агресивних заходів і намагаються досягти їх у найкоротший термін. Це не лише прояв ескалації конфліктів, а й вказівка на те, що в сучасному світі міжнародні стосунки часто піддаються впливу стратегій, які покладають основний акцент на рішучість та силу для досягнення політичних та економічних цілей. Велику роль в цьому відіграють культура народів, спосіб життя та бачення майбутнього своєї держави. Також, вплив культурних факторів на конфлікти виявляється в глибокому зв'язку між ідентичністю та політикою. Розуміння цих взаємозв'язків може допомогти розробити більш ефективні стратегії для розв'язання міжнаціональних та міжетнічних конфліктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Особливості політичних конфліктів у сучасній Україні та світі: монографія / Г. П. Щедрова, І. А. Єремєєва, Д. В. Прошин, Р. М. Ключник, Н. М. Волвенко; за ред. Г. П. Щедрової. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 148 с. URL: <https://ir.duan.edu.ua/handle/123456789/1927>
2. Сутнісні характеристики політичного конфлікту в українському суспільстві / О. П. Конотопенко, В. І. Гриб, С. А. Лапшин. Регіональні студії. Вип. 20. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 12-15. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39632>
3. Shikhiyeva K. M. International armed conflicts: main features, reasons, and types. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. Вип. 1 (67). 2023. URL: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-1\(67\)-10](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-1(67)-10)

Шпикуляк Андрій Віталійович – студент групи 2СП-216, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: andrii.sk2003@gmail.com

Науковий керівник - Сідлецька Тетяна Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sidletska79@gmail.com

Shpykuliak Andrii Vitaliiovich - student of group 2SP-21b, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: andrii.sk2003@gmail.com

Supervisor - Sidletska Tetiana I., Candidate of Art Criticism (Ph.D.), assistant professor of Social and Political Sciences Department Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: sidletska79@gmail.com